

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 076
«Підприємництво та торгівля» освітньої програми
«Підприємництво та торгівля» другого (магістерського)
рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2024**

УДК 338.22:364(07.034)

C-69

Укладач: *Марина САЛУН*

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та туристичного бізнесу.

Протокол № 2 від 04.09.2024 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Соціальне підприємництво : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Підприємництво та торгівля» другого (магістерського) рівня / уклад. М. М. Салун. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 22 с.

Викладено тематику, методику написання й основні вимоги до оформлення курсової роботи, послідовність рецензування та захисту, критерії оцінювання знань здобувача освіти під час виконання й захисту курсової роботи.

Рекомендовано для здобувачів освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» другого (магістерського) рівня.

УДК 338.22:364(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця,
2024

Вступ

Навчальним планом підготовки магістрів за освітньою програмою «Підприємництво та торгівля», передбачено виконання курсової роботи, що інтегрує знання з навчальних дисциплін професійного циклу та закріплює здобуття певних практичних навичок щодо організації соціального підприємництва та ведення соціально відповідального бізнесу.

Навчальну дисципліну «Соціальне підприємництво» розроблено в рамках науково-освітнього проєкту AUF «Formation à l'Entreprenariat social à l'Université» («Навчання соціальному підприємництву в університеті»).

Виконання курсової роботи за навчальною дисципліною «Соціальне підприємництво» можна розглядати як своєрідний тренінг, за допомогою якого здобувач освіти проходить стажування в напрямі: ведення науково-практичного дослідження; грамотного і логічного викладення матеріалу; аргументованого і зрозумілого висвітлення власної думки; застосування теоретичних знань для практичного вирішення конкретних завдань соціального підприємництва тощо.

Метою курсової роботи є поглиблення і закріплення спеціальних знань здобувачів освіти у підприємницькій сфері, розвиток навичок здійснення аналітичної роботи, самостійного дослідження теоретичних і прикладних аспектів з певної теми, творчого використання літературних джерел, а також узагальнення практичного матеріалу та логічного викладення інформації.

Основною вимогою до розроблення ініціатив соціального підприємництва є наявність позитивного соціального та/або економічного ефекту від їх використання.

Основні завдання виконання курсової роботи: підбір, систематизація та аналіз теоретичної і аналітичної інформації в межах об'єкта та предмета дослідження; виявлення причин виникнення певних економічних явищ, з'ясування їх впливу на об'єкт і предмет дослідження; використання сучасних методичних підходів до оцінювання обраної сфери діяльності підприємства; розроблення пропозицій щодо вирішення виявлених проблем діяльності підприємницької структури з урахуванням зарубіжного досвіду.

Виконання курсової роботи дозволяє виявити загальний рівень отриманих теоретичних знань і практичних навичок, вміння їх

застосовувати у процесі вирішення конкретних завдань соціального підприємництва. Курсова робота відображає результати самостійного дослідження, в межах якого здобувач освіти повинен показати вміння грамотно, належним чином висвітлювати власні думки, аргументувати запропоновані рекомендації, користуватися як загальноприйнятою економічною, так і спеціальною економічною термінологією.

Компетентності, якими здобувачі мають оволодіти в результаті написання курсової роботи, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує освітня компонента

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH 1	ЗК 1
PH 3	ЗК3
PH 4	ЗК4
PH 5	ЗК 5
PH 6	ЗК 6
PH 9	СК3
PH 12	СК6

де, ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі.

СК 6. Здатність формувати соціально відповідальний бізнес, систему соціального підприємництва на основі цілей сталого розвитку держави та територіальних громад.

PH1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

PH3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

PH4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

PH5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

PH6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

PH9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

PH 12. Визначати, аналізувати поточні цілі сталого розвитку країни, територіальних громад, формувати на їх основі новаторські бізнес-ідеї соціального підприємництва, впроваджувати систему соціальної відповідальності бізнесу.

1. Основні етапи виконання курсової роботи

Виконання здобувачем курсової роботи передбачає послідовну реалізацію таких етапів:

вибір теми й об'єкта дослідження. Тематика курсової роботи обирається здобувачем освіти відповідно до встановлених, невирішених проблем у соціальній сфері, які можливо зняти повністю або частково за допомогою організації спеціалізованої підприємницької структури;

вивчення літератури за темою. Відповідно до встановлених завдань курсової роботи здобувач освіти підбирає та вивчає відповідні літературні джерела і складає бібліографію. У процесі вивчення літератури слід обирати літературні джерела, які безпосередньо стосуються теми роботи, є найбільш цінними та корисними для вирішення поставлених завдань дослідження. На обрані літературні джерела формуються посилання у роботі;

складання плану роботи. Попереднє ознайомлення з досліджуваною проблемою на основі літературних джерел є основою для складання плану курсової роботи. План курсової роботи здобувач освіти складає самостійно і погоджує його з керівником (викладачем кафедри). У подальшому він може уточнюватися, залишаючи основне завдання роботи незмінним. У процесі складання плану, а також у подальшій співпраці керівник надає здобувачу освіти наукову і методичну допомогу, вносить певні корективи до плану, надає рекомендації про доцільність висвітлення того чи іншого питання в контексті обраної теми;

написання та оформлення роботи. У процесі написання окремих розділів здобувач освіти подає їх керівнику на перевірку, виправляє та вносить доповнення у разі необхідності, звітує керівнику про готовність роботи. Обговорення проблемних питань з керівником курсової роботи здійснюється на індивідуальних консультаціях відповідно до затвердженого розкладу;

подання курсової роботи керівнику для рецензування. Завершену курсову роботу здобувач освіти підписує на титульній сторінці із зазначенням дати завершення роботи та надає у встановлений строк на кафедру, керівник, який здійснює рецензування та оцінювання якості виконання роботи, робить висновки щодо допуску її до захисту, за необхідності формує зауваження;

захист курсової роботи передбачає формування доповіді, що

розкриває зміст ідеї соціального підприємництва та оформлення ілюстративного матеріалу. У своєму виступі здобувач освіти повинен відобразити: результати проведеного аналізу за обраною темою, конкретні пропозиції щодо вирішення проблеми або напрями вдосконалення відповідних процесів з обґрунтуванням можливості їх реалізації в реальних умовах.

2. Загальна структура курсової роботи

Структура курсової роботи така:

титульний аркуш;

зміст;

резюме (вступ);

проектна частина;

аналітична частина;

висновки;

перелік використаних джерел;

додатки.

Курсова робота має містити: титульний аркуш (додаток А), зміст, резюме (вступ), основну частину (два розділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

Титульний аркуш курсової роботи має містити дані про: університет; кафедру; навчальну дисципліну; тему курсової роботи; прізвище й ініціали здобувача освіти, курс, номер академічної групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали керівника курсової роботи; дату подання на перевірку (день, місяць, рік); вчений ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали членів комісії з захисту курсової роботи; оцінку за захист курсової роботи; дату захисту курсової роботи.

Форму титульного аркуша наведено в додатку А.

Зміст є основою курсової роботи, його здобувач освіти складає самостійно, але обов'язково погоджує з керівником курсової роботи. Зміст має відтворювати назви розділів, параграфів тощо, які розкривають тему курсової роботи, із зазначенням номерів сторінок, на яких вони розміщені. Зміст курсової роботи (ініціативи соціального підприємництва) має складатися з переліку питань, розглянутих у методичних рекомендаціях. Список використаних джерел інформації (літератури) слід розміщувати в

порядку згадування джерел у тексті курсової роботи за їх наскрізною нумерацією.

Зміст розташовують після титульного аркуша з нової сторінки. Він містить назви та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів. Зміст окремих розділів визначено темою курсової роботи. Курсова робота має органічно поєднувати аналітичну та проектну частини. Рекомендовано дотримання такої структури курсової роботи (табл. 1).

Таблиця 1

Типова структура та зміст розділів курсової роботи

Розділи курсової роботи	Рекомендований обсяг сторінок
1	2
<p>Резюме (вступ): бізнес-ідея, мета ініціативи соціального підприємництва, планові фінансово-економічні показники реалізації проєкту.</p> <p>Загальна характеристика розроблення (ідея ініціативи соціального підприємництва, яку проблему вирішує ця ідея, для кого вирішується проблема, як можна монетизувати ідею, які ресурси потрібні для запуску проєкту тощо)</p>	5 – 7 стор.
<p>1. Бізнес-план соціального підприємства.</p> <p>Економічна діагностика, аналіз та оцінювання виявленої соціальної проблеми, наявного стану її вирішення, економічного обґрунтування можливості вирішення проблеми в рамках соціального підприємства за допомогою моделі <i>Canvas</i> для соціального підприємства.</p> <p>1.1. <i>Опис соціальної проблеми для започаткування соціального підприємства, екосистеми започаткування бізнесу, включаючи конкурентів, споживачів та інших стейкхолдерів.</i></p> <p>1.2. <i>Обґрунтування витрат, цін та обсягів доходу від реалізації проєкту соціального підприємства.</i></p> <p>1.3. <i>Визначення основних показників окупності та прогнозованої тривалості реалізації соціального підприємства за обраним напрямом</i></p>	15 – 18 стор.
<p>2. Обґрунтування та формування грантових заявок для проєктів соціального підприємства</p> <p>Діагностика, аналіз та оцінювання поточного стану державної, недержавної, іноземної, міжнародної підтримки ініціатив соціального підприємства в Україні, вирішення проблеми підтримки ініціатив соціального підприємства на прикладі розроблення грантової заявки.</p>	10 – 12 стор.

1	2
2.1. Поточний стан підтримки ініціатив соціального підприємництва в Україні. 2.2. Грантова заявка за програмою підтримки соціального підприємництва (назва)	
Висновки	2 – 3 стор.
Список використаних джерел	Не менше 20 джерел
Додатки	–

Вступ. У «Резюме (вступі)» проекту соціального підприємництва здобувач освіти розкриває актуальність і стан розроблення досліджуваної ідеї соціального підприємництва, підстави та вхідні дані для проведення розрахунків, встановлює для кого вирішується проблема, як можна монетизувати ідею, які ресурси потрібні для запуску проекту.

Проектна частина містить розроблення канви бізнес моделі соціального підприємництва. Канва ціннісної пропозиції ініціативи соціального підприємництва повинна вивчати сегмент клієнтів, гіпотези щодо підприємницької ініціативи. Для збирання гіпотез необхідно розуміння бізнес-цілей та основних процесів й компонентів бізнес-моделі. Для ініціатив соціального підприємництва це вирішується за рахунок створення канви бізнес моделі (рис. 1), яка складається з десяти розділів:

- ціннісні пропозиції;
- споживчі сегменти;
- формат взаємовідносин (навчання, сервісне обслуговування, продукт);
- канали взаємодії з бенефіціарами та клієнтами;
- ключові види діяльності;
- ключові ресурси;
- ключові партнери та стейкхолдери;
- структура витрат;
- додаткова вартість (напрями реінвестування доходів від проекту соціального підприємництва);
- потоки надходження доходів.

<p>Ключові ресурси</p> <p>Які ресурси потрібні для втілення бізнес-ідеї? Людські, фінансові, матеріальні, інформаційні, тощо</p>	<p>Ключові роботи</p> <p>Послідовність виконання основних та допоміжних роботи для втілення бізнес-ідеї (доцільно формувати графік Ганта)</p>	<p>Тип впровадження</p> <p>Яким буде формат втілення бізнес-ідеї? За допомогою навчання? Виробництво товарів, послуг, сервісів, тощо?</p>	<p>Сегменти ринку</p> <p>Бенефіціари Покупці Перелічте організації, спілки людей або окремі групи людей, які будуть адресно сплачувати за вироблені товари, послуги, сервіси, тощо.</p>	<p>Ціннісна пропозиція</p> <p>Соціальна ціннісна пропозиція Оцінювання впливу Опишіть яким чином втілення бізнес-ідеї принесе позитивний соціальний вплив.</p>
<p>Партнери + ключові стейкхолдери</p> <p>Які ключові групи будуть задіяні у реалізації бізнес-ідеї? Для підтримки яких груп розроблена та буде реалізована бізнес-ідея? Чи потрібні спеціальні дозволи для реалізації бізнес-ідеї?</p>		<p>Канали</p> <p>Які канали комунікацій необхідно задіяти для спілкування з бенефіціарами та покупцями?</p>		<p>Ціннісна пропозиція для споживача Що саме отримують споживачі при реалізації бізнес-ідеї?</p>
<p>Структура витрат</p> <p>Обґрунтування величин витрат за статтями витрат (укрупнено) та/або за статтями калькуляції (детально). Як будуть змінюватись витрати із зростанням обсягів продажів товарів, робіт, послуг?</p>	<p>Надлишок (прибуток)</p> <p>Напрямки інвестування прибутку</p>	<p>Дохід</p> <p>Сформууйте таблицю доходів, розрахуйте показники доходності, рентабельності, окупності реалізації бізнес-ідеї</p>		

Рис. 1. Модель «канва» (ініціативи соціального підприємництва)

Перевага такої структури розташування елементів у тому, що наочно видно всі елементи та зв'язки між ними. Можна проводити моделювання ініціативи соціального підприємництва. Змінити рішення і наочно побачити, як змінюється результат (дохід та налагоджується взаємодія з бенефіціарами та клієнтами), наприклад, якщо змінити формат взаємовідносин, змінюється сегмент партнерів та стейкхолдерів. Головне завдання такого моделювання – знайти оптимальне співвідношення між окремими розділами.

Слід зазначити, що проєктна частина повинна містити статистичні дані за останні два-три роки. Це дозволить більш об'єктивно розкрити тему курсової роботи та зробити виважені, достовірні висновки.

Зміст проєктної частини має поєднувати текстову, графічну та табличну форми подання, а також форми у вигляді моделей, схем, діаграм тощо. Проєктна частина обов'язково повинна містити висновки, які є основою для формування резюме проєкту. Обсяг цієї частини повинен складати 15 – 20 сторінок.

Аналітична частина містить аналіз та оцінювання поточного стану державної, недержавної, іноземної, міжнародної підтримки ініціатив соціального підприємництва в Україні, а також пропозиції щодо вирішення проблеми підтримки ініціатив соціального підприємництва на прикладі розроблення грантової заявки. Обсяг цієї частини повинен складати 10 – 12 сторінок.

Висновки містять результати виконання курсової роботи та пропозиції і рекомендації щодо їх практичного використання. Слід звернути особливу увагу на можливі соціально-економічні наслідки запропонованих перетворень як для економіки окремих територій, так і країни у цілому. Обсяг висновків повинен складати 2 – 3 сторінки.

Список використаних джерел додається у кінці курсової роботи та має містити не менше 20 джерел наукової та методичної літератури. Його потрібно складати в певному порядку:

1) літературні джерела українською мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків чи назв джерел мережі «Інтернет», законодавчих і нормативних актів (у тому числі закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств та відомств, доповіді й виступи державних діячів України, інтернет-посилання);

2) літературні джерела іноземною мовою за алфавітом.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням праць.

Відповідно до обраної теми здобувач освіти здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної, науково-практичної, статистичної інформації, а саме: монографій, підручників і посібників, публікацій у періодичних професійних виданнях, реферативних журналах, інформація з мережі "Інтернет".

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

наукові публікації, що індексуються в міжнародних наукометричних базах (*Scopus, Web of Science (WOS), Copernicus* та ін.);

наукові публікації в електронних і друкованих фахових виданнях;

статистичні довідники Державного комітету статистики України, Державної фіскальної служби України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, статистичні бази місцевих органів самоврядування, міжнародних статистичних баз *UN, IMF, World Bank, WTO, OECD* та ін.;

електронні публікації.

Додатки. У додатки вміщуються статистичні матеріали, розрахункові таблиці; узагальнювальні схеми чи діаграми. За наявності кількох додатків оформлюють окрему сторінку «Додатки», номер якої є останнім, що належить до обсягу курсової роботи.

Під час виконання завдання необхідно дотримуватися правил академічної доброчесності та нормативно встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, розрахунків, схем, рисунків.

Текст у курсовій роботі має бути викладеним у науковому стилі, який характеризують такі складники: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень.

За наявності у здобувача освіти власних публікацій за обраною тематикою, слід давати посилання на них в основному тексті.

3. Правила оформлення курсової роботи

Курсову роботу оформлюють за допомогою комп'ютера – текст друкується з одного боку аркуша паперу стандартного формату А4 до

тридцяти рядків на сторінці. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі й дорівнювати п'яти знакам (приблизно 1,25 см), вирівнювання основного тексту – по ширині.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати гарнітуру шрифту Times New Roman, кегель 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Під час оформлення таблиць та рисунків допускається використання 12 розміру шрифту. Міжрядковий інтервал у таблиці може бути від 1,0 до 1,15.

Текст курсової роботи має бути надрукований з обов'язковим дотриманням таких відступів від краю аркуша: лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній та нижній – 20 мм.

У процесі виконання робіт необхідно дотримувати рівномірну щільність, контрастність і чіткість зображення по всій роботі. У роботі мають бути чіткі лінії, літери, цифри та інші знаки. Усі лінії, літери, цифри і знаки мають бути однаково чорними по всій роботі. Друкарські помилки та графічні неточності допускається виправляти за допомогою коректора і нанесенням на тому самому місці виправленого тексту.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті. Нумерувати сторінки починають зі вступу, враховуючи попередні сторінки: титульний аркуш, зміст.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «РЕЗЮМЕ (ВСТУП)», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи варто розташовувати в центрі та писати великими літерами без крапки наприкінці.

Текст основної частини роботи необхідно розподіляти на підрозділи.

Найменування підрозділів основної частини роботи повинні мати пронумеровані заголовки. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком розділу та підрозділу й заголовком і текстом повинна дорівнювати одному комп'ютерному інтервалу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці

номера підрозділу має бути крапка, наприклад: «2.1.» (перший підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Заголовки підрозділів варто починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Після заголовку підрозділу на сторінці (в кінці сторінки) повинно бути не менш 3–4 рядків.

Новий підрозділ починається з тієї самої сторінки, на якій закінчився попередній, залишивши відступ у два рядки. Остання сторінка кожного розділу має бути заповнена текстом не менше ніж на 2/3 сторінки.

Ілюстрації та таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. *Ілюстрації* позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, вміщують до загальної нумерації сторінок. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.3 (третій рисунок першого розділу).

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: «Таблиця 1.1» (перша таблиця першого розділу). Заголовки граф мають починатися з великих літер, а підзаголовки – з маленьких. У разі перенесення частини таблиці на інший аркуш (сторінку) пишуть слова «Закінчення табл.» і вказують номер таблиці, наприклад «Закінчення табл. 1.2», а роль шапки таблиці у цьому випадку відіграє цифровий порядок. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Формули у курсовій роботі обов'язково мають бути виконані у редакторі формул. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.1) (перша формула першого розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі.

Значення кожного символу й числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею має дорівнювати одному рядку.

Список джерел розташовують у такій послідовності:

1) літературні джерела українською мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків чи назв джерел мережі «Інтернет», законодавчих і нормативних актів (у тому числі закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств та відомств, доповіді й виступи державних діячів України, інтернет-посилання);

2) літературні джерела іноземною мовою за алфавітом.

Приклад порядку розміщення та оформлення використаної літератури.

Один чи більше авторів без редактора

1. Гриньова В. М. Оптимізація вартості складових ресурсного потенціалу підприємства : монографія / В. М. Гриньова, М. М. Салун. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 236 с.

2. Salun M. Project students' teamwork in Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics / M. Salun, K. Zaslavska // Project team members' colors preference in the didactic context of the education at the universities in selected EU countries / Kateřina Bočková et al.. – Edition: first. – London; Ostrava: STS Science Centre, Ltd. in coedition with Key Publishing s.r.o., 2020. – 216 p.

Один чи більше авторів із редактором

1. Бутенко Д. С. Пошук шляхів розвитку підприємницької діяльності в Україні / Д. С. Бутенко // Міжнародні економічні та суспільні відносини: стан, проблеми, перспективи розвитку : монографія / за ред. Л. М. Савчук, М. В. Корнєєва. – Дніпро : Пороги, 2021. – С. 69-110.

*Без автора (збірники, матеріали конференцій,
книги за редакцією, укладачі, упорядники)*

1. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва : стат. зб. / Держ. комітет статистики України. – Київ, 2021. – 119 с.

Стаття в журналі, газеті

1. Проскурніна Н. В. Стратегічні детермінанти розвитку міжнародної економічної діяльності в умовах цифровізації / Н. В. Проскурніна, К. В. Тимошенко // Український журнал прикладної економіки та техніки. – 2024. – Т. 9. – № 1.- С. 72-77.

2. Salun M. Strategies for resilience in a dynamic world: from VUCA to BANI / M. Salun, K. Zaslavska // Proceedings of 10th Socratic Lectures. – 2024. - P. 185-189.

Тези доповідей у матеріалах конференцій

1. Salun M. Theoretical Basis of Social Entrepreneurship Practice / M. Salun, K. Zaslavska // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24 листопада 2023 р. : тези допов. - Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. – С. 1045 – 1048.

2. Литвиненко А. О. Розвиток торгівлі в Україні: діагностика стану, тенденції та перспективи 2023 року / А. О. Литвиненко, Д. О. Синицька // Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності : матеріали IV-ої Міжнародної науково-практичної конференції, 10-11 травня 2023 р. – Запоріжжя, 2023. - С. 253-255.

Електронні ресурси

1. Salun M. M. Trust at the Workplace: Experience of Ukrainian IT-Companies / M. M. Salun, D. Mcloughlin, K. A. Zaslavska // Глобальні та національні проблеми економіки: Миколаїв. – 2017. - № 17.- [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://global-national.in.ua/>.

2. Butenko D., Zaslavska K., Sheianova Yu. Scientific and methodological principles of organizational capital management and its assessment // Economics of Development, 22(3), 52-61 . DOI: 10.57111/econ/3.2023.52.

Закони та інші нормативні документи

1. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" : Указ Президента України № 5/2015 від 12 січня 2015 року // Офіційний вісник Президента України. – 2015. – № 2. – С. 14. – Ст. 154.

Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщуються у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху симетрично відносно тексту сторінки. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Після останньої сторінки списку використаної літератури перед додатками необхідно розмістити чистий аркуш паперу, на якому в центрі великими літерами (розміром (кеглем) 32 пт) написати "ДОДАТКИ". У змісті роботи треба вказувати першу сторінку додатків.

Нумерацію сторінок на додатках не проставляють. Назви додатків, таблиць, рисунків друкуються 14 шрифтом, сам матеріал додатків може мати шрифт, відмінний від 14. Ілюстрації, таблиці, формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. А.2 – другий рисунок додатка А. Якщо в додатку лише один рисунок, або одна таблиця їх можна не нумерувати, а обмежитися лише загальною назвою додатка.

4. Критерії оцінювання курсової роботи

Курсову роботу виконують самостійно. Здобувач освіти повинен консультуватися із викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу. Курсова робота має бути виконана і подана на кафедру згідно з терміном, зазначеним у навчальному плані та перевірена на плагіат з використанням системи StrikePlagiarism.com.

До перевірки на кафедру подають роботу, яка попередньо узгоджена з керівником та відповідає структурі курсової роботи із даної навчальної дисципліни.

Якість виконання курсової роботи визначається наявністю таких елементів науково-практичного дослідження, як:

системного аналізу проблемної ситуації та об'єкта дослідження;

теоретичного узагальнення наявних підходів до вирішення проблемної ситуації та використання передового сучасного науково-методичного інструментарію;

наявність елементів творчості.

У процесі виконання курсової роботи здобувач освіти має продемонструвати вміння визначати, аналізувати поточні цілі сталого розвитку країни, територіальних громад, формувати на їх основі новаторські бізнес-ідеї соціального підприємництва, впроваджувати систему соціальної відповідальності бізнесу.

Зауваження керівника повинні бути деталізовані та обґрунтовані. Після доопрацювання здобувач освіти повторно подає курсову роботу керівнику для перевірки усунення вказаних зауважень.

Оцінка за виконання курсової роботи складається з оцінки за її виконання та оцінки за захист. Оцінювання набутих компетентностей та сформованих результатів навчання здобувача освіти під час виконання та захисту курсової роботи проводиться комісією, склад якої визначено відповідним протоколом засідання кафедри, за 100-бальною накопичувальною системою оцінювання результатів навчання здобувачів освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця за такими етапами навчальної діяльності (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл балів за етапами курсової роботи

<i>Елементи навчальної діяльності</i>	<i>Бали</i>
Вибір та обґрунтування актуальності теми курсової роботи	10
Підбір та огляд літературних джерел за темою курсової роботи	5
Аналіз сучасних підходів щодо вирішення виділеної проблеми відповідно до теми курсової роботи	10
Проведення аналізу, оцінювання та узагальнення результатів відповідно до теми роботи	30
Графічне відображення отриманих результатів	10
Логічні та виважені висновки	5
Компонент своєчасності подання роботи на перевірку	5
Захист курсової роботи	25
<i>Підсумковий рейтинговий бал із курсової роботи</i>	<i>100</i>

Термін захисту одного здобувача освіти не повинен перевищувати 10 хвилин. До захисту роботи здобувач освіти повинен підготувати доповідь, розраховану на 5 – 7 хвилин, презентацію, підготовлену у *MS Power Point* (обсягом не більше 10 слайдів).

Оцінюючи курсову роботу, комісія враховує якість дослідження, практичну значущість, відповідність оформлення встановленим вимогам, уміння захистити сформульовані положення та висновки.

Рекомендована література

Основна

1. European Commission. Social Enterprises and Their Ecosystems in Europe. Comparative Synthesis Report / G. G. Carlo Borzaga, B. Franchini, S. Chiomento, R. Nogales, C. Carini. – Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020.

2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://krliman.gov.ua/upload/editor/soc_biznes.pdf.

3. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Social_Entrepreneurship_web.pdf.

Додаткова

4. Social entrepreneurship research: A review and future research agenda / P.Gupta, S. Chauhan, J. Paul, M. Jaiswal. – J. Bus. Res. – 2020. – № 113. – P. 209–229.

Інформаційні ресурси

5. Halunko V. Global experience of social entrepreneurship development / V. Halunko, A. Ivanyshchuk, T. Popovych [Electronic resource]. – Access mode : <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-62-67>.

6. European Commission. Sectors of the Social economy in the EU: Social enterprises [Electronic resource]. – Access mode : https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en.

7. Miesing P. Introduction to Social Entrepreneurship [Electronic resource]. – Access mode : https://www.albany.edu/faculty/miesing/teaching/socent/1%20Introduction%20to%20Social%20Entrepreneurship.pdf?__cf_chl_captcha_tk__=zLDKjIAIGsT.Z9Vrwh1dkkAtSrEqTu3LTvNOdjqC094-1638984072-0-gaNycGzNCFE.

8. Social Enterprise Alliance [Electronic resource]. – Access mode : <http://socialenterprisecensus.org/>.

9. Сайт ПНС ХНЕУ. Соціальне підприємництво. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7682>.

Додатки

Додаток А

Зразок титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

*Кафедра підприємництва, торгівлі
та туристичного бізнесу*

КУРСОВА РОБОТА

на тему «Бізнес-план соціального підприємництва»
з навчальної дисципліни
«Соціальне підприємство»

Виконав (ла): студент(ка) другого
(магістерського) рівня,
групи (шифр групи),
спеціальності 076 «Підприємство та торгівля»,
ОПП «Підприємство та торгівля»

Керівник: к.е.н., доцент _____
Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECST _____

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Харків – 202__

Зміст

<u>Вступ</u>	3
<u>1. Основні етапи виконання курсової роботи</u>	6
<u>2. Загальна структура курсової роботи</u>	7
<u>3. Правила оформлення курсової роботи</u>	11
<u>4. Критерії оцінювання курсової роботи</u>	16
<u>Рекомендована література</u>	18
<u>Додатки</u>	19

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми
«Підприємництво та торгівля» другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач: **Салун** Марина Миколаївна

Відповідальний за видання *М. М. Салун*

Редактор

Коректор

План 2024 р. Поз. № д. ЕВ. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру ДК № 4853 від 20.02.2015 р.